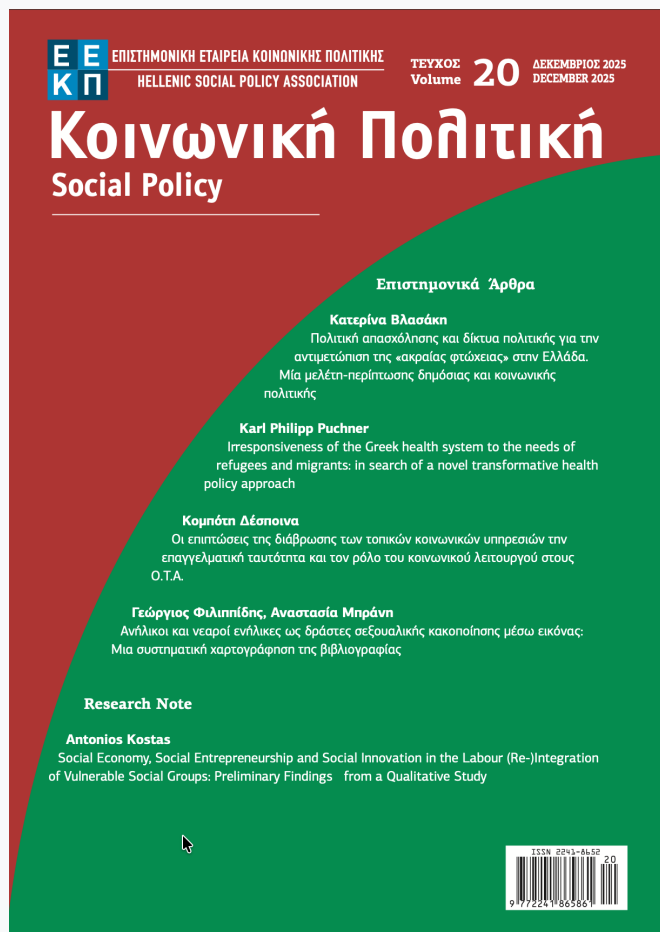

Social Policy

Vol 20 (2026)

Minors and young adults as perpetrators of sexual abuse through images: A systematic mapping of the literature.

Γεώργιος Φιλιππίδης, Αναστασία Μπράνη

doi: [10.12681/sp.44573](https://doi.org/10.12681/sp.44573)

Copyright © 2026, Γεώργιος Φιλιππίδης, Αναστασία Μπράνη

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

To cite this article:

Φιλιππίδης Γ., & Μπράνη Α. (2026). Minors and young adults as perpetrators of sexual abuse through images: A systematic mapping of the literature . *Social Policy*, 20, 66–88. <https://doi.org/10.12681/sp.44573>

Κοινωνική Πολιτική

Social Policy

Επιστημονικά Άρθρα

Κατερίνα Βλασάκη

Πολιτική απασχόλησης και δίκτυα πολιτικής για την αντιμετώπιση της «ακραίας φτώχειας» στην Ελλάδα. Μία μελέτη-περίπτωσης δημόσιας και κοινωνικής πολιτικής

Karl Philipp Puchner

Irresponsiveness of the Greek health system to the needs of refugees and migrants: in search of a novel transformative health policy approach

Κομπότη Δέσποινα

Οι επιπτώσεις της διάβρωσης των τοπικών κοινωνικών υπηρεσιών την επαγγελματική ταυτότητα και τον ρόλο του κοινωνικού λειτουργού στους Ο.Τ.Α.

Γεώργιος Φιλιππίδης, Αναστασία Μπράνη

Ανήλικοι και νεαροί ενήλικες ως δράστες σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας: Μια συστηματική χαρτογράφηση της βιβλιογραφίας

Research Note

Antonios Kostas

Social Economy, Social Entrepreneurship and Social Innovation in the Labour (Re-)Integration of Vulnerable Social Groups: Preliminary Findings from a Qualitative Study

Ανήλικοι και νεαροί ενήλικες ως δράστες σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας: Μια συστηματική χαρτογράφηση της βιβλιογραφίας

Minors and young adults as perpetrators of sexual abuse through images: A systematic mapping of the literature.

Γεώργιος Φιλιππίδης

Επίκουρος Καθηγητής Κλινικής Κοινωνικής Εργασίας, Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης. <https://orcid.org/0009-0001-3690-9617>

Αναστασία Μπράνη

Κοινωνική Λειτουργός - Επιμελήτρια Ανηλίκων, Υποψήφια Διδασκίστρια Τμήματος Κοινωνικής Εργασίας Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Περίληψη

Η σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας (Image-Based Sexual Abuse –εφεξής I.B.S.A.) αποτελεί ένα σύγχρονο και ανησυχητικό φαινόμενο ψηφιακής βίας με σοβαρές προεκτάσεις στο νεανικό πληθυσμό. Η I.B.S.A. περιλαμβάνει τη μη συναινετική διανομή σεξουαλικών εικόνων, καθώς και συναφείς πρακτικές, όπως ο σεξουαλικός εκβιασμός (sextortion), το εξαναγκαστικό sexting, το cyberflashing, το upskirting και η παραγωγή περιεχομένου deepfake/nude. Το φαινόμενο συνδέεται με τις έμφυλες ανισότητες, καθώς και με ποικίλες ψυχοκοινωνικές παραμέτρους, αντανακλώντας την αλληλεπίδραση κοινωνικών, πολιτισμικών και τεχνολογικών παραγόντων. Η παρούσα ανασκόπηση εξετάζει και συνθέτει τη σύγχρονη βιβλιογραφία, εστιάζοντας στην επικράτηση της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας, στους παράγοντες κινδύνου και στους παρακινητικούς μηχανισμούς των ανήλικων και νεαρών ενήλικων δραστών. Η αναζήτηση διενεργήθηκε στις βάσεις δεδομένων PubMed, Google Scholar και SCOPUS, καθώς και στο περιοδικό «Κοινωνική Εργασία – Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών», περιλαμβάνοντας μελέτες από την Ευρώπη, τη Βόρεια Αμερική και την Αυστραλία. Συνολικά, 29 μελέτες πληρούσαν τα κριτήρια ένταξης. Τα κύρια ευρήματα καταδεικνύουν ότι:) η I.B.S.A. εμφανίζει υψηλά ποσοστά εμπλοκής με έντονη έμφυλη διάσταση, όπου οι άνδρες εμφανίζονται συχνότερα ως δράστες, β) η διάπραξη συναρτάται με ψυχοκοινωνικούς παράγοντες, όπως η ανοχή στον σεξιστικό λόγο και η ενοχοποίηση του θύματος (victim-blaming), γ) αναδεικνύονται κρίσιμα ψυχολογικά χαρακτηριστικά των δραστών, όπως ελλείμματα ενσυναίσθησης, χαμηλή αυτοεκτίμηση, χαμηλός αυτοέλεγχος και διαστάσεις της

«Σκοτεινής Τετράδας» (ναρκισσισμός, μακιαβελισμός, ψυχοπάθεια, σαδισμός), και δ) τα κίνητρα επικεντρώνονται στην κοινωνική επιδοκιμασία από την ομάδα των συνομηλίκων (κοινωνική μάθηση), την ψυχαγωγία και την επιβεβαίωση της «ηγεμονικής αρρενωπότητας». Η μελέτη καταλήγει στην ανάγκη στοχευμένων παρεμβάσεων από την Κλινική Κοινωνική Εργασία για την καλλιέργεια ψηφιακής αγωγής και πρόληψης, την θεραπευτική αντιμετώπιση των δραστών, καθώς και δράσεις αποδόμησης των έμφυλων στερεοτύπων στην κοινότητα.

Λέξεις κλειδιά: Σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας (I.B.S.A.), μη συναινετική διανομή σεξουαλικού υλικού, παράγοντες κινδύνου, κίνητρα δραστών, έμφυλη βία, κλινική κοινωνική εργασία.

Abstract

Image-Based Sexual Abuse (I.B.S.A.) is a contemporary and alarming form of digital violence with serious implications for the youth population. I.B.S.A. encompasses the non-consensual distribution of sexual images, as well as related practices such as sexual extortion (sextortion), coerced sexting, cyberflashing, upskirting, and the production of deepfake/nude content. The phenomenon is linked to gender inequalities and diverse psychosocial parameters, reflecting the interplay of social, cultural, and technological factors. This scoping review examines and synthesizes current literature, focusing on the prevalence of I.B.S.A., associated risk factors, and the motivational mechanisms of adolescent and young adult perpetrators. The search was conducted across PubMed, Google Scholar, and SCOPUS databases, as well as the journal “Social Work – Review of Social Sciences,” including studies from Europe, North America, and Australia. A total of 29 studies met the inclusion criteria. The main findings demonstrate that: (a) I.B.S.A. exhibits high prevalence rates with a strong gender dimension, where men are more frequently identified as perpetrators; (b) perpetration is associated with psycho-social factors, such as tolerance of sexist discourse and victim-blaming attitudes; (c) critical psychological traits of perpetrators emerge, including empathy deficits, low self-esteem, low self-control, and “Dark Tetrad” personality dimensions (narcissism, Machiavellianism, psychopathy, sadism); and (d) motivations focus on social approval from peer groups (social learning), entertainment, and the reinforcement of “hegemonic masculinity.” The study concludes that there is a need for targeted interventions by Clinical Social Work to cultivate digital education and prevention, therapeutic treatment of perpetrators, as well as actions to dismantle gender stereotypes in the community.

Keywords: Image-based sexual abuse (I.B.S.A.), non-consensual distribution of intimate images, risk factors, perpetrator motivations, gender-based violence, clinical social work.

1. Εισαγωγή

Η σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας (Image-based sexual abuse-εφεξής I.B.S.A.) αποτελεί έναν ευρύ όρο-ομπρέλα που περιγράφει επιβλαβείς, μη συναινετικές πρακτικές σχετικές με τη δημιουργία, διανομή ή αποστολή οπτικοακουστικού υλικού σεξουαλικού περιεχομένου (Delfino, 2019; Henry & Powell, 2016; Lewis & Anitha, 2023). Βασικό χαρακτηριστικό της I.B.S.A. είναι η έλλειψη συναίνεσης, είτε κατά την παραγωγή είτε κατά τη διανομή του υλικού, που μπορεί να περιλαμβάνει φωτογραφίες, βίντεο ή ηχογραφήσεις, και αφορά την έκθεση σεξουαλικά ευαίσθητων τμημάτων του σώματος ή τη συμμετοχή σε σεξουαλικές πράξεις (Henry et al., 2020; McGlynn et al., 2017; Mooney & Batko, 2025). Το φαινόμενο περιλαμβάνει επίσης την απειλή για τέτοιες ενέργειες, γεγονός που αναδεικνύει την έκταση και τον εκβιαστικό χαρακτήρα της παραβίασης (O'Malley & Holt, 2022; Rousay, 2023).

Ο όρος I.B.S.A. αποσκοπεί να αναδείξει τις πολλαπλές μορφές έμφυλης βίας που διαπράττονται μέσω ψηφιακών μέσων (Call, 2021). Σύμφωνα με την προσέγγιση των Fido & Harper (2020), η I.B.S.A. δεν θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ενιαίο, συνεχές φαινόμενο, αλλά ως ταξινομικό πλαίσιο που περιλαμβάνει διακριτές συμπεριφορές. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγεται η υποτίμηση ορισμένων μορφών κακοποίησης και προάγεται η συνολική κατανόησή της (Fido & Harper, 2020). Η γλωσσική ακρίβεια στην ορολογία είναι κρίσιμη, καθώς τόσο θεσμικά όργανα όσο και διεθνείς οργανισμοί έχουν υιοθετήσει τον όρο «σεξουαλική κακοποίηση βάσει εικόνας», προκειμένου να αναδείξουν τη βίαιη και παραβιαστική φύση του φαινομένου (Rigotti & McGlynn, 2022).

Η I.B.S.A. περιλαμβάνει διάφορες μορφές παραβίασης, οι οποίες συνδέονται με τη μη συναινετική διαχείριση προσωπικών σεξουαλικών δεδομένων. Οι σημαντικότερες κατηγορίες είναι οι εξής:

1. Μη συναινετική διανομή σεξουαλικών εικόνων: Ο όρος «εκδικητική πορνογραφία» (revenge pornography) έχει χρησιμοποιηθεί για να περιγράψει τη δημοσιοποίηση προσωπικού υλικού χωρίς συγκατάθεση, συνήθως από πρώην συντρόφους, με στόχο την προσβολή της υπόληψης του θύματος (Dymock & van der Westhuizen, 2019; Harper et al., 2023). Ωστόσο, η ορολογία αυτή έχει δεχθεί κριτική για την παραπλανητική φύση της, καθώς υπονοεί ότι το θύμα προκάλεσε τον δράστη, ενώ οι λέξεις «πορνό» ή «πορνογραφία» υποβαθμίζουν τη μη συναινετική φύση της πράξης (Franks, 2016; Harper et al., 2023). Προτιμότερη θεωρείται η χρήση του όρου «μη συναινετική διανομή σεξουαλικών εικόνων», που αναγνωρίζει την παραβιαστική φύση της πράξης και προσανατολίζεται στην προστασία των θυμάτων (Magaldi et al., 2020; McGlynn et al., 2017; Yar & Drew, 2020). Η δημοσιοποίηση συχνά συνοδεύεται από την αποκάλυψη προσωπικών δεδομένων, όπως ονοματεπώνυμο, διεύθυνση, τηλεφωνικούς αριθμούς ή προφίλ σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης, γεγονός που εντείνει τη θυματοποίηση και αυξάνει τον κίνδυνο επανατραυματισμού (Maddocks, 2018).
2. Deepfake nudes: Η δημιουργία ψηφιακά παραποιημένων εικόνων ή βίντεο, με την τεχνητή τοποθέτηση του προσώπου ενός ατόμου σε σεξουαλικό περιεχόμενο χωρίς τη γνώση ή τη συναίνεσή του, αποτελεί νέα τεχνολογικά υποβοηθούμενη μορφή I.B.S.A. (Rofer, 2016; Korecký & Voráč, 2025). Τα εργαλεία deepfake είναι ευρέως διαθέσιμα και εύκολα στη χρήση, ενώ η έλλειψη ενημέρωσης περιορίζει την πρόληψη και ενισχύει την ψυχολογική βλάβη των θυμάτων (Szyf et al., 2023).

3. *Upskirting & downblousing*: Η κρυφή λήψη φωτογραφιών κάτω από ενδύματα (φούστα ή ντεκολτέ), σε δημόσιους χώρους ή σε χώρους με αυξημένη προσδοκία ιδιωτικότητας, όπως τουαλέτες και αποδυτήρια, κυρίως εις βάρος γυναικών και ανήλικων κοριτσιών, αποτελεί μορφή παραβίασης που συνδέεται με ταπείνωση, έλεγχο και ψυχολογική βλάβη (Hall et al., 2023; Lewis & Anitha, 2023).
4. *Cyberflashing*: Η μη συναινετική αποστολή σεξουαλικών εικόνων μέσω ψηφιακών τεχνολογιών, όπως Bluetooth, AirDrop ή εφαρμογές μηνυμάτων, εμφανίζει ιδιαίτερα υψηλή συχνότητα θυματοποίησης μεταξύ νεαρών γυναικών και συνιστά μορφή έμφυλης ψηφιακής παρενόχλησης (Marcotte et al., 2020; McGlynn & Johnson, 2020).
5. *Sextortion*: Ο σεξουαλικός εκβιασμός αφορά την απειλή δημοσιοποίησης προσωπικού ή σεξουαλικού υλικού προκειμένου να υποχρεωθεί το θύμα σε οικονομικές ή σεξουαλικές απαιτήσεις (Patchin & Hinduja, 2020; Ray & Henry, 2024).
6. *Coerced sexting*: Η αποστολή σεξουαλικού περιεχομένου υπό πίεση ή εξαναγκασμό, συχνά από συντρόφους ή συνομηλίκους, συνδέεται με έμφυλες ανισότητες και υψηλό κίνδυνο στιγματισμού και θυματοποίησης (Alonso-Ruido et al., 2018; Dodaj & Sesar, 2022).

Παρότι η I.B.S.A. έχει μελετηθεί εκτενώς ως μορφή έμφυλης ψηφιακής θυματοποίησης, περιορισμένη παραμένει η ερευνητική εστίαση στους ανήλικους και νεαρούς ενήλικες ως δράστες των σχετικών πρακτικών (McGlynn et al., 2017). Η παρούσα ανασκόπηση μετατοπίζει το αναλυτικό ενδιαφέρον από το θύμα στον δράστη, εξετάζοντας τα χαρακτηριστικά, τα κίνητρα και τους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες που συνδέονται με τη διάπραξη I.B.S.A. σε νεαρές ηλικίες. Η εστίαση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο ελληνικό πλαίσιο, όπου η εκτεταμένη ψηφιακή δραστηριότητα των νέων έχει αναδείξει φαινόμενα σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας, τα οποία καταγράφονται και αναδεικνύονται στο ελληνικό δικαστικό πλαίσιο (Μπράνη, 2025).

Όταν οι δράστες των παραπάνω πράξεων είναι ανήλικοι, το ελληνικό δίκαιο υιοθετεί μια προστατευτική και παιδαγωγική προσέγγιση μέσω των αναμορφωτικών μέτρων επιδιώκοντας την αποκατάσταση της βλάβης και την κοινωνική επανένταξη του νέου αντί της αμιγώς τιμωρητικής μεταχείρισης (Ν.5090/2024, άρθρο 28). Ωστόσο, η συστηματική κατανόηση του προφίλ των εμπλεκόμενων δραστήων παραμένει ελλιπής, περιορίζοντας τη δυνατότητα σχεδιασμού στοχευμένων προληπτικών και παιδαγωγικών πολιτικών.

Ταυτόχρονα διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα δημοσιευμένες βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις που να εστιάζουν αποκλειστικά στη διάπραξη I.B.S.A. από ανήλικους και νεαρούς ενήλικες δράστες. Αν και επιμέρους μελέτες έχουν εξετάσει συγκεκριμένες μορφές, όπως τα deepfakes, τη μη συναινετική διανομή, το sextortion ή το coerced sexting, οι ανασκοπήσεις που επικεντρώνονται στην ηλικία, στα χαρακτηριστικά, στα κίνητρα και στους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες των δραστήων παραμένουν εξαιρετικά περιορισμένες (Henry et al., 2020; Clancy et al., 2019; Powell et al., 2019). Η έλλειψη αυτή καθιστά αναγκαία τη συστηματική χαρτογράφηση της υπάρχουσας γνώσης και τον εντοπισμό ερευνητικών κενών στο πεδίο.

2. Μεθοδολογία

Η παρούσα μελέτη υιοθέτησε τη μεθοδολογία της συστηματικής χαρτογράφησης της βιβλιογραφίας (scoring review) (Arksey & O'Malley, 2005; Peters et al., 2015), με στόχο την οργάνωση και ανάλυση της διαθέσιμης γνώσης σχετικά με τη διάπραξη σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας (I.B.S.A.) από ανήλικους και νεαρούς ενήλικες δράστες. Η προσέγγιση αυτή επέτρεψε την ενσωμάτωση και κατηγοριοποίηση ποσοτικών, ποιοτικών και μικτών μελετών, τη συστηματική αποτύπωση των εννοιολογικών πλαισίων και την ανάδειξη των υφιστάμενων ερευνητικών κενών (Levac et al., 2010).

Η διαδικασία πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με τις οδηγίες PRISMA-ScR, διασφαλίζοντας διαφάνεια και επαναληψιμότητα (Tricco et al., 2018). Η ανάλυση των δεδομένων περιέλαβε διεθνείς και ελληνικές έρευνες, προσφέροντας μια ολοκληρωμένη εικόνα του φαινομένου και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη τεκμηριωμένων ερευνητικών, εκπαιδευτικών και παρεμβατικών στρατηγικών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της I.B.S.A.

2.1 Ερευνητικά Ερωτήματα

Η μελέτη διερευνά τη σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας από ανήλικους και νεαρούς ενήλικες δράστες, με σκοπό την αποτύπωση της επικράτησης του φαινομένου, τον εντοπισμό των παραγόντων κινδύνου και την κατανόηση των κινήτρων που οδηγούν στη διάπραξή του.

Τα ερευνητικά ερωτήματα διαμορφώνονται ως εξής:

1. Ποια είναι η επικράτηση της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας, μεταξύ ανηλίκων και νεαρών ενηλίκων;
2. Ποιοι είναι οι επιβαρυντικοί παράγοντες που συνδέονται με τη διάπραξη της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας;
3. Ποια είναι τα κίνητρα και οι μηχανισμοί που ωθούν τους δράστες στη διάπραξη της;

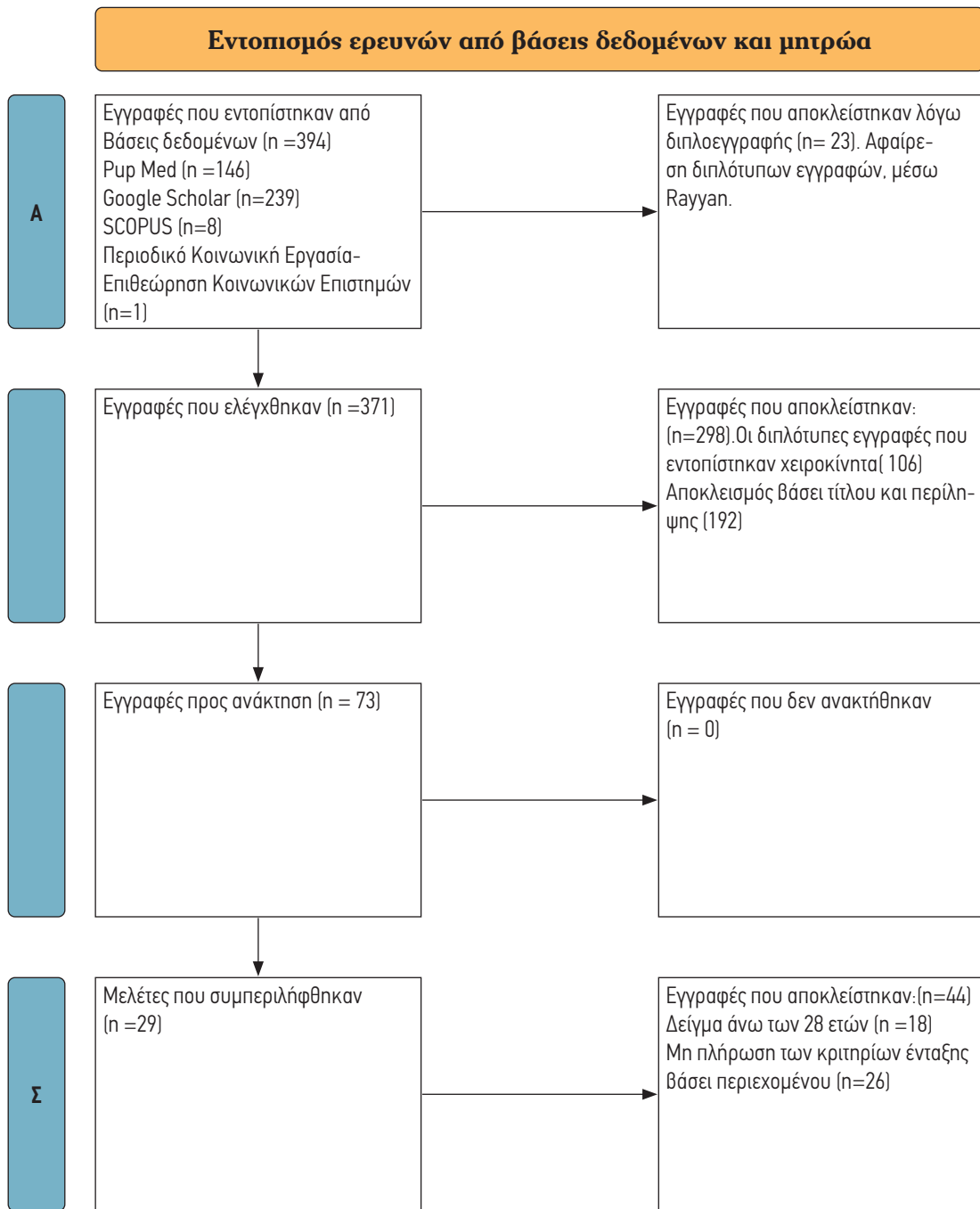
2.2 Στρατηγική Αναζήτησης

Η αναζήτηση της βιβλιογραφίας πραγματοποιήθηκε στις βάσεις δεδομένων PubMed και SCOPUS, ενώ συμπληρωματικές αναζητήσεις διεξήχθησαν στο Google Scholar για τον εντοπισμό μη δημοσιευμένων διατριβών και grey literature. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκε στοχευμένη αναζήτηση στο περιοδικό *Κοινωνική Εργασία – Επιθεώρηση Κοινωνικών Επιστημών*.

Οι όροι αναζήτησης (keywords) που χρησιμοποιήθηκαν, με τη χρήση των λογικών τελεστών AND/OR, ήταν οι εξής: (“Image-based sexual abuse” OR “revenge porn” OR “nonconsensual porn” OR “nonconsensual intimate image abuse” OR “Gender-based cyber violence” OR “deepfake nudes” OR “cyberflashing” OR “sextortion” OR “upskirting” OR “coerced sexting”) (AND “characteristic” AND “predict” AND “perpetrator” AND “motivation”). Η αρχική αναζήτηση απέδωσε 394 άρθρα, εκ των οποίων 371 παρέμειναν μετά την αφαίρεση διπλοτύπων μέσω του λογισμικού Rayyan. Κατά τη φάση της διαλογής (screening), 298 εγγραφές αποκλείστηκαν (106 λόγω διπλοτύπων που εντοπίστηκαν χειροκίνητα και 192 βάσει τίτλου και περίληψης). Στο στάδιο της αξιολόγησης της επιλεξιμότητας

(eligibility), αποκλείστηκαν επιπλέον 18 μελέτες λόγω μη πλήρωσης των ηλικιακών κριτηρίων του δείγματος και 26 έπειτα από την πλήρη ανάγνωση του κειμένου τους. Τελικά, 29 άρθρα πληρούσαν το σύνολο των κριτηρίων ένταξης και συμπεριλήφθηκαν στην τελική ανάλυση. Η πορεία επιλογής των μελετών αποτυπώνεται αναλυτικά στο Διάγραμμα Ροής PRISMA (Διάγραμμα 1).

Διάγραμμα 1. Διάγραμμα ροής/PRISMA των μελετών που συμπεριλήφθηκαν.

2.3 Κριτήρια ένταξης και αποκλεισμού

Τα κριτήρια ένταξης στην παρούσα μελέτη περιλάμβαναν: α) δημοσιεύσεις που εκπονήθηκαν κατά το χρονικό διάστημα 2014-2025, β) πρωτότυπες ερευνητικές μελέτες, δημοσιευμένες στην αγγλική ή την ελληνική γλώσσα, γ) μελέτες εστιασμένες στους παράγοντες που σχετίζονται με τη διάπραξη σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας και δ) δείγματα που αφορούν ανήλικους και νεαρούς ενήλικες δράστες (ηλικιακού εύρους 12-28 ετών).

Αντιθέτως, αποκλείστηκαν μελέτες που: α) αποτελούσαν μετα-αναλύσεις ή δευτερογενείς βιβλιογραφικές ανασκοπήσεις, β) επικεντρώνονταν αποκλειστικά στη θυματοποίηση, χωρίς αναφορά στους δράστες και γ) προσέγγιζαν το θέμα αμιγώς από νομική σκοπιά.

2.4 Ανασκόπηση και χαρτογράφηση των μελετών

Τα ευρήματα της παρούσας μελέτης βασίζονται στην ανάλυση 29 ερευνητικών άρθρων, τα οποία διεξήχθησαν σε ποικίλα κοινωνικοπολιτισμικά περιβάλλοντα. Η γεωγραφική κατανομή των μελετών έχει ως εξής: ΗΠΑ (7), Ηνωμένο Βασίλειο (4), Καναδάς (4), Αυστραλία (2), Ελλάδα (2), Ισπανία (2), Ολλανδία (2) και από μία μελέτη (1) σε Ελβετία, Κροατία/Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Σουηδία, Τσεχία, Βέλγιο και Δανία. Η γεωγραφική και μεθοδολογική αυτή ποικιλομορφία προσφέρει μια σφαιρική εικόνα του φαινομένου, αναδεικνύοντας τη διεθνή του διάσταση και την πολυπλοκότητά του. Η πλειονότητα των ερευνών αξιοποίησε ποσοτικές μεθόδους, ενώ ορισμένες ακολούθησαν ποιοτικές ή μεικτές προσεγγίσεις. Τα δείγματα ήταν μεικτά ως προς το φύλο, με εξαίρεση μία ποιοτική μελέτη η οποία επικεντρώθηκε αποκλειστικά σε πληθυσμό αγοριών.

Από το σύνολο των 29 μελετών, οι τέσσερις (4) προσεγγίζουν ολιστικά το φαινόμενο της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας, χωρίς να περιορίζονται σε κάποιο συγκεκριμένο υποείδος. Οι δεκαέξι (16) επικεντρώνονται αποκλειστικά στη μη συναινετική διανομή προσωπικών ή σεξουαλικών εικόνων, η οποία αναδεικνύεται ως η κυρίαρχη μορφή I.B.S.A. στη βιβλιογραφία. Επιπλέον, τρεις (3) μελέτες εξετάζουν τη δημιουργία ή διανομή deepfake nudes, δύο (2) ερευνούν το εξαναγκαστικό (coerced) sexting και δύο (2) τη σεξουαλική εκβίαση (sextortion). Τέλος, μία μελέτη διερευνά ταυτόχρονα τη μη συναινετική διανομή, το εξαναγκαστικό sexting και το sextortion, ενώ μία ακόμη εστιάζει συνδυαστικά στη μη συναινετική διανομή, το εξαναγκαστικό sexting και το cyberflashing.

Παρατηρείται σταδιακή κλιμάκωση του ερευνητικού ενδιαφέροντος κατά την περίοδο 2014-2025, με εντονότερη αυξητική τάση μετά το 2020, η οποία εκφράζεται κυρίως μέσω εκτεταμένων ποσοτικών μελετών για τα αναδυόμενα ψηφιακά φαινόμενα. Παράλληλα, το θεωρητικό πλαίσιο εμπλουτίζεται με παραμέτρους όπως οι έμφυλες διαφορές, τα σεξιστικά στερεότυπα και οι μηχανισμοί ηθικής αποδέσμευσης (moral disengagement), γεγονός που αντανακλά την αυξανόμενη πολυπλοκότητα και τη δυναμική φύση του φαινομένου.

Για την κριτική αξιολόγηση των άρθρων και τη σύνθεση των ευρημάτων εφαρμόστηκε το μοντέλο του Garrard (2017).

Η εξαγωγή και καταγραφή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε ανεξάρτητα από τα μέλη της ερευνητικής ομάδας. Τα αποτελέσματα συζητήθηκαν συλλογικά, με τον πίνακα καταγραφής να επικαιροποιείται διαρκώς μέσω μιας επαναληπτικής και αναστοχαστικής διαδικασίας. Η προσέγγιση αυτή συνέβαλε στη διασφάλιση της αξιοπιστίας, της διαφάνειας και της συνοχής της ανάλυσης.

3. Αποτελέσματα βιβλιογραφικής έρευνας

3.1 Επικράτηση Σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας

Η σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας (Image-Based Sexual Abuse, I.B.S.A.) περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα συμπεριφορών που διαφέρουν ως προς το είδος, το κίνητρο και τον βαθμό παραβίασης της ιδιωτικότητας, αλλά συνδέονται μεταξύ τους μέσω του κοινού παρονομαστή της μη συναινετικής παραγωγής ή διανομής σεξουαλικών εικόνων (Henry et al., 2020; Powell et al., 2019). Οι μορφές της σεξουαλικής κακοποίησης που συμπεριλήφθηκαν στην παρούσα βιβλιογραφική ανασκόπηση ταξινομούνται ως εξής: α) μη συναινετική διανομή σεξουαλικού υλικού, β) παραγωγή και διακίνηση *deepfake nudes*, γ) εξαναγκαστικό *sexting* δ) σεξουαλικός εκβιασμός (*sextortion*) και ε) αποστολή ανεπιθύμητων σεξουαλικών εικόνων (*cyberflashing*).

3.2 Μη συναινετική διανομή σεξουαλικών εικόνων

Η μη συναινετική διανομή σεξουαλικών εικόνων αποτελεί τη συχνότερα μελετημένη και πλέον διαδεδομένη μορφή I.B.S.A. με τα ποσοστά εμπλοκής εφήβων και νέων ενηλίκων να παρουσιάζουν ευρεία διακύμανση (3,4% έως 28,5%), **η οποία αντανακλά διαφοροποιήσεις** ανάλογα με τον πληθυσμό-στόχο και την ακολουθούμενη μεθοδολογία.

Τα υψηλότερα επίπεδα επικράτησης καταγράφονται σε μελέτες από τον Καναδά και το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου περίπου ένας στους τέσσερις νέους ενήλικες (25% έως 28,5%) έχει συμμετάσχει σε τέτοιες ενέργειες (Sparks et al., 2022; Walker et al., 2019). Παρόμοια ευρήματα προκύπτουν και από την Αυστραλία (Crofts et al., 2015), όπου το 20% των συμμετεχόντων παραδέχθηκε την επίδειξη υλικού σε τρίτους, ενώ στις ΗΠΑ το αντίστοιχο ποσοστό εμπλοκής ανήλθε στο 18% (Said & McNealey, 2023). Στην τελευταία περίπτωση, η πλειονότητα των δραστών (94%) επέλεξε την άμεση επίδειξη του περιεχομένου σε τρίτους, έναντι της αποστολής μέσω μηνυμάτων ή της δημόσιας ανάρτησης.

Στον ευρωπαϊκό χώρο, τα ποσοστά διάπραξης κυμαίνονται μεταξύ 14% και 15% για νέους και εφήβους στην Ελβετία και την Ισπανία αντίστοιχα (Barrense-Dias et al., 2020; Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez, 2025), ενώ σε μικρότερες ηλικίες (10–12 ετών) το ποσοστό προώθησης σεξουαλικού περιεχομένου τρίτου προσώπου ανέρχεται στο 10% (Patrick et al., 2015). Αντιθέτως, σημαντικά χαμηλότερη επικράτηση παρατηρείται σε μελέτες που εστίασαν σε ευρύτερα δείγματα ή συγκεκριμένους χώρους κοινωνικής δικτύωσης, όπως στη Δανία (3,4%), τον Καναδά (5,3%) και στην Ισπανία (4,9%) (Harder et al., 2019; Trendell, 2019; Gámez-Guadix et al., 2022). Ειδικά για την περίπτωση της Ισπανίας, τα δεδομένα υποδεικνύουν επιπλέον μια χρονική σταθερότητα στη δράση ($r = .33$), γεγονός που υποδηλώνει την ύπαρξη προτύπων επαναλαμβανόμενης παραβατικής συμπεριφοράς (Gámez-Guadix et al., 2022). Στην ελληνική πραγματικότητα, η μελέτη των Chasapis et al. (2025) κατέδειξε ότι η εμπλοκή των εφήβων στην προώθηση μη συναινετικού σεξουαλικού υλικού κυμαίνεται σε επίπεδα υψηλότερα του μέσου όρου, βάσει της βαθμολόγησης σε σχετική κλίμακα μέτρησης του φαινομένου.

3.3 Deepfake nudes

Η νεότερη και ταχύτερα αναπτυσσόμενη μορφή I.B.S.A. αφορά τη δημιουργία συνθετικών ή αλλοιωμένων σεξουαλικών εικόνων μέσω τεχνητής νοημοσύνης (AI), γνωστή ως deepfake nude (Szyf et al., 2023). Το φαινόμενο αυτό έχει προσελκύσει αυξημένο ερευνητικό ενδιαφέρον κυρίως μετά το 2023, με αποτέλεσμα να έχει μελετηθεί σαφώς λιγότερο σε σύγκριση με τη μη συναινετική διανομή προσωπικών εικόνων. Στην παρούσα βιβλιογραφική έρευνα εντοπίστηκαν τρεις σχετικές μελέτες, οι οποίες καταγράφουν ποσοστά εμπλοκής που κυμαίνονται από 2% έως 12,8%.

Συγκεκριμένα, στη βελγική μελέτη των Szyf et al. (2023) σε άτομα 15–25 ετών, το 12,8% των συμμετεχόντων δήλωσε εξοικειωμένο με την ύπαρξη σχετικών εφαρμογών, ενώ από αυτή την υποομάδα, το 60,5% είχε προβεί ενεργά στη δημιουργία τέτοιου υλικού (ποσοστό που αντιστοιχεί στο 7,7% του συνολικού δείγματος). Σε νεότερες ηλικίες (10–18 ετών), η έρευνα των Kopecký & Voráč (2025) στην Τσεχία κατέγραψε εμπλοκή της τάξης του 2,77%, ενώ αντίστοιχα στις ΗΠΑ το ποσοστό δημιουργίας deepfake nudes ανήλθε στο 2% (Thorn, 2025).

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα ευρήματα του οργανισμού Thorn (2025) σχετικά με τη διαχείριση του παραγόμενου υλικού από την πλευρά των δραστών. Σύμφωνα με τα στοιχεία, η πλειονότητα των αυτοαναφερόμενων δημιουργών (65%) προχώρησε σε διαμοιρασμό του περιεχομένου με τρίτους. Ειδικότερα, ως προς τις οδούς διανομής, παρατηρείται μια πολυδιάστατη παραβατική δράση: σχεδόν ένας στους τρεις (30%) επέλεξε να διακινήσει το υλικό εντός του σχολικού περιβάλλοντος, ενώ αντίστοιχα ποσοστά παραδέχθηκαν την κοινοποίηση αποκλειστικά σε διαδικτυακές επαφές (29%) ή την αποστολή του απευθείας στο ίδιο το θύμα (26%). Στον αντίποδα, ένα ποσοστό 27% των δημιουργών δήλωσε ότι δεν προχώρησε σε καμία μορφή διασποράς, διατηρώντας το περιεχόμενο μόνο για προσωπική χρήση. Η ραγδαία εξάπλωση των deepfakes αναδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο η τεχνολογία αυτοματοποιεί τη σεξουαλική παραβίαση, καθώς η παραγωγή και διανομή υλικού αποσυνδέονται πλέον από την ανάγκη φυσικής εγγύτητας ή άμεσης επαφής με το θύμα (Kopecký & Voráč, 2025).

3.4 Εξαναγκαστικό sexting

Η πρακτική του εξαναγκαστικού sexting, κατά την οποία ένα άτομο πιέζεται ή εξαναγκάζεται να στείλει σεξουαλικές εικόνες, αποτελεί μία λιγότερο ορατή αλλά ιδιαίτερα επιβλαβή μορφή I.B.S.A., που εκδηλώνεται κυρίως στο πλαίσιο συντροφικών σχέσεων (Dodaj & Sesar, 2023). Τα ποσοστά εμπλοκής σε εξαναγκαστικό sexting που καταγράφουν οι τέσσερις μελέτες της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης κυμαίνονται από 8% έως 28%.

Τα υψηλότερα ποσοστά εντοπίζονται στη μελέτη των Dodaj & Sesar (2023) στην Κροατία και τη Βοσνία-Ερζεγοβίνη, όπου το 28% των νέων (14–28 ετών) παραδέχθηκε ότι άσκησε εξαναγκασμό στον/στη σύντροφό του για την απόκτηση σεξουαλικού υλικού. Σε παρόμοια επίπεδα κινήθηκαν και τα ευρήματα των Sparks et al. (2023), με το 22% των νέων να δηλώνει εμπλοκή σε αντίστοιχες πρακτικές, ενώ στην έρευνα της Trendell (2019) το ποσοστό των ατόμων που άσκησαν πίεση για την αποστολή γυμνών εικόνων ή βίντεο ανήλθε στο 19,7%.

Αντιθέτως, χαμηλότερη συχνότητα (8%) καταγράφηκε από τους Kernsmith et al. (2018) στις ΗΠΑ, σε ένα ευρύ δείγμα μαθητών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (12–17 ετών). Η συγκεκριμένη

μέτρηση αφορούσε αποκλειστικά άτομα με ενεργή συντροφική σχέση κατά το τελευταίο δωδεκάμηνο, υπογραμμίζοντας ότι η πίεση για σεξουαλικό περιεχόμενο αποτελεί συχνά μέρος ενός ευρύτερου μοτίβου εξαναγκασμού στις εφηβικές σχέσεις.

3.5 Σεξουαλικός εκβιασμός (*Sextortion*)

Τα ποσοστά διάπραξης σεξουαλικού εκβιασμού, όπως καταγράφονται στις μελέτες της ανασκόπησης, εμφανίζονται σαφώς χαμηλότερα συγκριτικά με άλλες μορφές I.B.S.A., κυμαινόμενα μεταξύ 0,7% και 3%.

Συγκεκριμένα, στις ΗΠΑ και τον Καναδά, τα ποσοστά εμπλοκής μαθητών και νέων σε πράξεις σεξουαλικού εκβιασμού εις βάρος τρίτων προσέγγισαν το 3% (Patchin & Hinduja, 2020; Trendell, 2019). Στον αντίποδα, η μελέτη των Gámez-Guadix et al. (2022) στην Ισπανία κατέγραψε τη χαμηλότερη συχνότητα εμπλοκής εφήβων δραστών, μόλις 0,7%. Παρά τη συγκριτικά περιορισμένη επικράτησή του, ο σεξουαλικός εκβιασμός αξιολογείται ως μια ιδιαίτερα σοβαρή και επιβλαβής μορφή παραβατικότητας, με βαθιές ψυχολογικές και κοινωνικές συνέπειες για τα θύματα (Patchin & Hinduja, 2020).

3.6 Cyberflashing

Αναφορικά με το cyberflashing (την αποστολή ανεπιθύμητων σεξουαλικών εικόνων), εντοπίστηκε μόνο μία μελέτη που εστιάζει στη διάπραξη από ανήλικους και νεαρούς ενήλικες, αυτή των Sparks et al. (2023), καθώς η συγκεκριμένη συμπεριφορά έχει μελετηθεί λιγότερο από την πλευρά του δράστη. Οι Sparks et al. (2023) ανέφεραν ότι το 14,6% των νέων ενηλίκων που συμμετείχαν στην έρευνα είχε εμπλακεί στην αποστολή ανεπιθύμητων εικόνων.

Παράλληλα, καταγράφηκε ένα παραπλήσιο ποσοστό (13%) ατόμων που είχαν καταστεί αποδέκτες τέτοιων εικόνων. Η μελέτη αναδεικνύει μια σημαντική επικάλυψη μεταξύ των ιδιοτήτων θύτη και θύματος, γεγονός που υποδεικνύει μια πιθανή αμφίδρομη σχέση μεταξύ θυματοποίησης και δράσης στο πλαίσιο του cyberflashing (Sparks et al., 2023).

3.7 Παράγοντες κινδύνου για τη διάπραξη σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας

Η εκδίλωση της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας (Image-Based Sexual Abuse – I.B.S.A.) δεν μπορεί να αποδοθεί σε έναν και μόνο παράγοντα. Αντιθέτως, προκύπτει από τη σύνθετη και δυναμική αλληλεπίδραση ατομικών, κοινωνικών, πολιτισμικών και τεχνολογικών στοιχείων. Η διεθνής βιβλιογραφία αναδεικνύει μια σειρά μεταβλητών που συνδέονται με αυξημένη πιθανότητα διάπραξης τέτοιων συμπεριφορών, όπως η ηλικία, το φύλο, οι στάσεις απέναντι στη σεξουαλική βία, η έκθεση σε πορνογραφικό υλικό και ορισμένα ψυχολογικά χαρακτηριστικά ή γνωρίσματα προσωπικότητας (Barrense-Dias et al., 2020; Harder et al., 2019; Hunehall Berndtsson & Odenbring, 2020; Kernsmith et al., 2018; Maas et al., 2021; Ringrose & Regehr, 2023; Van Ouytsel et al., 2021). Η ανάλυση αυτών των παραγόντων δεν αποσκοπεί στη στερεοτυπική κατηγοριοποίηση των δραστών, αλλά στη βαθύτερη κατανόηση του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου εντός του οποίου διαμορφώνονται οι συνθήκες που ευνοούν την εμφάνιση και κανονικοποίηση της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας.

3.8 Δημογραφικοί παράγοντες: Ηλικία και Φύλο

Οι δημογραφικοί παράγοντες αποτελούν κρίσιμες μεταβλητές στην κατανόηση της I.B.S.A., επηρεάζοντας τη διάπραξη. Η ηλικία συνδέεται με τη συχνότητα και τη μορφή των συμπεριφορών, ενώ το φύλο παραμένει ο πιο καθοριστικός δείκτης διαφοροποίησης, αποκαλύπτοντας την έμφυλη διάσταση του φαινομένου.

3.8.1 Ηλικία

Τέσσερις μελέτες διερεύνησαν τον ρόλο της ηλικίας ως παράγοντα κινδύνου, με τις τρεις εξ αυτών να καταδεικνύουν ότι η μετάβαση σε μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες συνδέεται με αυξημένα ποσοστά διάπραξης. Οι Gámez-Guadix et al. (2022) διαπίστωσαν ότι τόσο η μη συναινετική διάδοση σεξουαλικού υλικού όσο και η διάπραξη σεξουαλικού εκβιασμού (*sextortion*) αυξάνονταν σημαντικά όσο αυξανόταν η ηλικία. Ειδικότερα, τα ποσοστά για τη μη συναινετική διανομή διαμορφώθηκαν σε 2,5% (12–13 ετών), 7,7% (14–15 ετών) και 13,4% (16–17 ετών). Αντίστοιχη αυξητική τάση καταγράφηκε και για το *sextortion* (από 0,4% στις ηλικίες 12–13 ετών σε 2,4% στις ηλικίες 16–17 ετών).

Παρόμοια μοτίβα παρατηρούνται και στο εξαναγκαστικό *sexting*, με τα ποσοστά να ανέρχονται στο 13,4% για τους εφήβους 14–15 ετών, έναντι μόλις 3,7% για τις ηλικίες 11–12 (Kernsmith et al., 2018). Η τάση αυτή επεκτείνεται και στις νεότερες μορφές I.B.S.A., καθώς οι νέοι ενήλικες (18–25 ετών) εμφανίζουν σημαντικά υψηλότερη πιθανότητα χρήσης εφαρμογών *deepfake* (9%) σε σύγκριση με τους εφήβους (2,5%) (Szyf et al., 2023).

Τέλος, σε έρευνα των Patchin & Hinduja (2020), η διάπραξη *sextortion* δεν εμφάνισε σαφείς διαφοροποιήσεις ανάμεσα στις ηλικιακές ομάδες, υποδηλώνοντας ότι η ηλικία δεν αποτελεί πάντα σταθερό προβλεπτικό παράγοντα.

3.8.2 Φύλο

Η διάσταση του φύλου αποτελεί κεντρική μεταβλητή στη μελέτη της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας, καθώς οι άνδρες καταγράφονται σταθερά με υψηλότερα ποσοστά διάπραξης σε σύγκριση με τις γυναίκες. Στο πεδίο των *deepfake nudes*, η κυριαρχία των ανδρών δραστήν είναι εμφανής, με τα αγόρια στην Τσεχία να αποτελούν το 76,25% των δημιουργών (Korecký & Voráč, 2025), ενώ στο Βέλγιο οι άνδρες εμφανίζουν σημαντικά υψηλότερη χρήση σχετικών εφαρμογών (69,4% έναντι 45,4% των γυναικών (Szyf et al., 2023).

Ανάλογες έμφυλες διαφορές παρατηρούνται στη μη συναινετική διανομή. Στη μελέτη των Maas et al. (2021), το 40,3% των ανδρών είχε επισκεφθεί ιστοσελίδες τύπου *Slutpages* (πλατφόρμες μη συναινετικής δημοσιοποίησης σεξουαλικού υλικού), έναντι 29,9% των γυναικών. Επιπλέον, το 6,5% των ανδρών ανέφερε ότι είχε αναρτήσει μη συναινετικές γυμνές εικόνες ή βίντεο (έναντι μόλις 0,8% των γυναικών), ενώ το 24,2% των ανδρών είχε χρησιμοποιήσει εφαρμογές τύπου *vault* (ψηφιακές κρύπτες) για την αποθήκευση ή τον διαμοιρασμό μη συναινετικών γυμνών φωτογραφιών, έναντι επίσης μόλις 0,8% των γυναικών. Τα ποσοστά αυτά εμφανίζονταν έως και τριπλάσια σε ανδρικές ομάδες με έντονη ομοκοινωνικότητα (*homosociality*), όπως σε αθλητικές ομάδες ή φοιτητικές αδελφότητες.

Η τάση αυτή επιβεβαιώνεται διεθνώς (Barrense-Dias et al., 2020; Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez, 2025; Hanson, 2022; Harder et al., 2019) αλλά και στην Ελλάδα, όπου τα αγόρια εμφανίζουν συστηματικά υψηλότερη εμπλοκή (Chasapis et al., 2025). Όσον αφορά τη διάπραξη sextortion, οι Patchin & Hinduja (2020) διαπίστωσαν ότι οι άνδρες ήταν σημαντικά πιο πιθανό να εμπλακούν ως δράστες (4,1% έναντι 1,9%), ενώ στη μελέτη των Kernsmith et al. (2018) τα αγόρια είχαν περίπου τριπλάσια πιθανότητα να προβούν σε καταναγκαστικό sexting συγκριτικά με τα κορίτσια.

Εξαίρεση αποτελεί η μελέτη των Said & McNealey (2023), όπου τα κορίτσια παρουσίασαν υψηλότερα ποσοστά διάπραξης, εύρημα που αποδίδεται στην υπερεκπροσώπηση των γυναικών στο δείγμα (66%). Αντίθετα, οι Gámez-Guadix et al. (2022) δεν εντόπισαν σημαντικές διαφορές μεταξύ των φύλων ως προς τη διάπραξη sextortion και μη συναινετικής διανομής εικόνων. Παρομοίως, στη μελέτη των Walker et al. (2019) δεν καταγράφηκαν διαφορές όσον αφορά τη διάπραξη μη συναινετικής διανομής, αν και οι γυναίκες ανέφεραν ότι υφίστανται εντονότερη κοινωνική πίεση να αποστέλλουν σεξουαλικά μηνύματα, εικόνες και βίντεο.

Οι ποιοτικές μελέτες έχουν αναδείξει με σαφήνεια τη βαθιά έμφυλη διάσταση της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας, καθώς τα αγόρια εμφανίζονται συστηματικά ως δράστες, ενώ τα κορίτσια ως αποδέκτες πίεσης και θυματοποίησης. Η έρευνα των Hunehäll Berndtsson & Odenbring (2020) δείχνει ότι τα κορίτσια συχνά πιέζονται από τα αγόρια να αποστείλουν σεξουαλικές ή γυμνές εικόνες, με την αντίστροφη πρακτική (πίεση από κορίτσια προς αγόρια) να απουσιάζει σχεδόν πλήρως. Αντίστοιχα, οι Ringrose & Regehr (2023) αναδεικνύουν ότι οι έμφυλες πιέσεις γύρω από την αποστολή και την κοινοποίηση εικόνων δημιουργούν μια δυναμική όπου τα κορίτσια εκτίθενται σε θυματοποίηση, ενώ τα αγόρια ωθούνται στη διάπραξη. Η αποστολή εικόνων από τα κορίτσια προβάλλεται ως μέσο κοινωνικής αποδοχής, αποκαλύπτοντας τις πατριαρχικές δομές και ανισότητες που νομιμοποιούν αυτές τις πρακτικές. Παράλληλα, τα αγόρια υφίστανται πιέσεις να εξασφαλίσουν τέτοιες εικόνες και να αποδείξουν την κατοχή τους μέσω μη συναινετικής κοινοποίησης, γεγονός που καταδεικνύει πως η I.B.S.A. λειτουργεί ως μέσο επιβεβαίωσης της ανδρικής ταυτότητας και ενίσχυσης των ομοκοινωνικών δεσμών, όπου η κοινοποίηση γυναικείων εικόνων αυξάνει το κοινωνικό κύρος μεταξύ συνομηλίκων (Hunehäll Berndtsson & Odenbring, 2020; Ringrose & Regehr, 2023).

Συνολικά, τα εμπειρικά δεδομένα επιβεβαιώνουν ότι οι άνδρες είναι σημαντικά πιο πιθανό να διαπράξουν πράξεις I.B.S.A., ενώ οι γυναίκες πλήττονται κυρίως ως στόχοι, αναδεικνύοντας τον βαθιά έμφυλο χαρακτήρα του φαινομένου.

3.9 Στάσεις απέναντι στη Σεξουαλική Κακοποίηση μέσω Εικόνας

Οι στάσεις και οι κοινωνικές αντιλήψεις γύρω από τη σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας αποτελούν καθοριστικό παράγοντα κινδύνου για τη διάπραξη της. Σε πολλές περιπτώσεις, η αποδοχή σεξιστικών στερεοτύπων και η ενοχοποίηση των θυμάτων λειτουργούν ως μηχανισμοί νομιμοποίησης της συμπεριφοράς (Ricciardelli & Adorjan, 2019). Η μελέτη των Scott & Gavin (2018) ανέδειξε ότι οι φοιτητές/τριες στο Ηνωμένο Βασίλειο αξιολογούν διαφορετικά περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας ανάλογα με το φύλο του δράστη και του θύματος. Συγκεκριμένα, οι άνδρες θεωρούν πιο σοβαρό το περιστατικό όταν ο δράστης είναι άνδρας και

το θύμα γυναίκα, ενώ οι γυναίκες δεν διαφοροποιούνται ως προς το φύλο των εμπλεκομένων. Επιπλέον, όσοι δεν είχαν εμπειρία sexting θεωρούν τα περιστατικά πιο σοβαρά και επιρρίπτουν μεγαλύτερη ευθύνη στο θύμα σε σχέση με όσους έχουν εμπειρία sexting.

Παράλληλα, οι Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez (2025) διαπίστωσαν ότι η αποδοχή σεξιστικών πεποιθήσεων και η χρήση μηχανισμών δικαιολόγησης της βίας συνδέεται θετικά με την εμπλοκή σε μη συναινετική διανομή προσωπικών εικόνων, ιδιαίτερα μεταξύ αγοριών. Αντίστοιχα, ελληνικά δεδομένα (Μπράνη, 2024) επιβεβαιώνουν ότι οι ανήλικοι δράστες υιοθετούν κυρίαρχα, πατριαρχικά και σεξιστικά στερεότυπα φύλου, τα οποία αντικατοπτρίζονται στον λόγο τους και στις υποτιμητικές αναφορές προς τα θύματα. Παρατηρείται επίσης έντονη τάση ενοχοποίησης των θυμάτων και αποποίησης της προσωπικής ευθύνης, με μετατόπιση των αιτιών στην υποτιθέμενη «ασυδοσία» του θύματος ή στην ελλιπή οικογενειακή επίβλεψη.

Διεθνείς μελέτες (Ringrose & Regehr, 2023; Ricciardelli & Adorjan, 2019) επιβεβαιώνουν την ύπαρξη σεξιστικού λόγου, την τάση ενοχοποίησης των θυμάτων και την κανονικοποίηση της ανδρικής επιθετικότητας. Ειδικότερα, οι Ringrose & Regehr (2023) παρατηρούν ότι σε ορισμένες ομάδες αγοριών η υποτίμηση των κοριτσιών εκδηλώνεται με ποικίλους τρόπους: από κριτική για τον τρόπο ένδυσης ή τον αριθμό των σεξουαλικών τους συντρόφων, έως την απόδοση υποτιμητικών χαρακτηρισμών, όπως «πόρνη». Στην έρευνα των Hunehall Berndtsson & Odenbring (2020), ο στιγματισμός των κοριτσιών (slut shaming) αφορά κοινωνική κριτική και απαξίωση λόγω της αντίληψης ότι έχουν «χαλαρό» σεξουαλικό προφίλ ή μοιράζονται γυμνές/σεξουαλικές εικόνες. Επιπλέον, τα κορίτσια στιγματίζονται ανεξαρτήτως συμμετοχής σε πρακτικές sexting, μόνο λόγω του φύλου τους, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την ποιοτική μελέτη των Naezer και van Oosterhout (2021), αναδεικνύοντας πως ο στιγματισμός δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τη συμπεριφορά τους αλλά από τις έμφυλες κοινωνικές αντιλήψεις.

Η ποιοτική μελέτη των Ricciardelli & Adorjan (2019) δείχνει ότι τα κορίτσια υφίστανται εντονότερες πιέσεις να συμμετάσχουν σε πρακτικές sexting και φέρουν μεγαλύτερο κίνδυνο κοινωνικού στιγματισμού και ηθικής απαξίωσης σε περίπτωση διαρροής του υλικού, σε αντίθεση με τα αγόρια.

Τέλος, η έρευνα των Said & McNealey (2023) αναδεικνύει ότι η στάση απέναντι στους κυρίαρχους θεσμούς επηρεάζει τη διάπραξη μη συναινετικής διανομής εικόνων. Όσοι είχαν διαπράξει τέτοια συμπεριφορά, θεωρούσαν ότι σε περίπτωση καταγγελίας δεν υπήρχε πιθανότητα να συλληφθούν ή να αντιμετωπίσουν νομικές συνέπειες. Το εύρημα αυτό υπογραμμίζει τη σημασία της αντίληψης για την επιβολή του νόμου και της κοινωνικής λογοδοσίας, καθώς η αίσθηση ατιμωρησίας ενισχύει την παράνομη διαδικτυακή συμπεριφορά (Said & McNealey, 2023).

3.10 Έκθεση σε πορνογραφικό περιεχόμενο

Η συστηματική έκθεση σε πορνογραφικό υλικό έχει συσχετιστεί με την εσωτερίκευση προβληματικών σεξουαλικών πεποιθήσεων και τη νομιμοποίηση επιθετικών μορφών σεξουαλικότητας (Lim et al., 2016; van Oosten & Vandenbosch, 2020). Ειδικότερα, η πρώιμη έκθεση σε πορνογραφικό περιεχόμενο φαίνεται να ενισχύει την αποδοχή των μύθων του βιασμού και τη σεξουαλική αντικειμενοποίηση των γυναικών (Brown & L'Engle, 2009). Δύο μελέτες της παρούσας βιβλιογραφικής ανασκόπησης επιβεβαιώνουν ότι οι ανήλικοι και νεαροί ενήλικοι δράστες εκτίθενται συχνά σε πορνογραφικό περιεχόμενο.

Η έρευνα των van Oosten & Vandenbosch (2020) έδειξε ότι η χρήση πορνογραφίας προέβλεπε αυξημένη προθυμία για μη συναινετική διάδοση σεξουαλικών εικόνων, ιδιαίτερα μεταξύ εφήβων αγοριών με εργαλειακές αντιλήψεις για το σεξ, δηλαδή την αντίληψη ότι το σεξ αποτελεί μέσο ικανοποίησης ή εργαλείο επίτευξης σκοπών, και όχι έκφραση συναισθημάτων ή δέσμευσης. Αντίστοιχα, οι Maas et al. (2021) εντόπισαν θετική συσχέτιση μεταξύ συχνότητας κατανάλωσης πορνογραφίας και εμπλοκής σε πρακτικές όπως ο διαμοιρασμός, η ανάρτηση ή αποθήκευση μη συναινετικού σεξουαλικού περιεχομένου. Τα ευρήματα αυτά επιβεβαιώνουν ότι η πορνογραφία μπορεί να λειτουργεί ως μηχανισμός ενίσχυσης σεξιστικών και επιθετικών στάσεων, μειώνοντας τους ηθικούς φραγμούς απέναντι στη βία και στην παραβίαση της συναίνεσης (van Oosten & Vandenbosch, 2020).

3.11 Πρόσβαση σε τεχνολογίες και ψηφιακά εργαλεία

Η διαθεσιμότητα και η ευκολία πρόσβασης στα ψηφιακά εργαλεία αποτελούν κρίσιμους επιταχυντές της I.B.S.A.. Σύμφωνα με την έρευνα του οργανισμού Thorn (2025), οι νέοι που παραδέχθηκαν τη δημιουργία deepfake nudes ανέφεραν ότι έχουν άμεση πρόσβαση στις απαιτούμενες τεχνολογίες μέσω των κινητών τους τηλεφώνων. Η αναζήτηση και η λήψη των σχετικών εφαρμογών πραγματοποιείται αβίαστα μέσω των επίσημων καταστημάτων εφαρμογών (app stores), των μηχανών αναζήτησης και των πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης.

Η πανταχού παρούσα φύση αυτών των εργαλείων συνιστά σημαντικό παράγοντα επικινδυνότητας, καθώς εκμηδενίζει τα τεχνικά εμπόδια για τη διάπραξη παραβατικών πράξεων. Ωστόσο, όπως υπογραμμίζεται (Thorn, 2025), η τεχνολογική διαθεσιμότητα λειτουργεί ως διευκολυντικός παράγοντας και όχι ως αυτόνομο κίνητρο, καθώς η πρόθεση για διάπραξη προϋπάρχει ή διαμορφώνεται από τις ψυχοκοινωνικές παραμέτρους που αναλύονται στη παρούσα μελέτη, ενώ η τεχνολογία απλώς παρέχει το μέσο για την υλοποίησή της.

3.12 Ψυχολογικά χαρακτηριστικά και προσωπικότητα των δραστών

Τα διαθέσιμα ερευνητικά δεδομένα συγκλίνουν στο ότι η διάπραξη I.B.S.A. συναρτάται με ένα σύνθετο προφίλ ψυχολογικών παραμέτρων, οι οποίες αλληλοεπιδρούν και ενισχύουν την παραβατική πρόθεση. Οι σημαντικότεροι παράγοντες κινδύνου περιλαμβάνουν τα ελλείμματα αυτορρύθμισης, όπως ο χαμηλός αυτοέλεγχος και η δυσκολία στη διαχείριση του θυμού, καθώς και συγκεκριμένα γνωρίσματα της προσωπικότητας, με έμφαση στις διαστάσεις της «Σκοτεινής Τετράδας» (ναρκισσισμός, μακιαβελισμός, ψυχοπάθεια, σαδισμός) και την υψηλή ροπή προς την ανάληψη ρίσκου. Παράλληλα, κομβικό ρόλο διαδραματίζουν τα ελλείμματα ενσυναίσθησης, που εκδηλώνονται ως αδυναμία κατανόησης των συναισθημάτων και των συνεπειών για το θύμα, αλλά και παράγοντες που αφορούν την αυτοαντίληψη του δράστη, όπως η χαμηλή γενική αυτοεκτίμηση και οι διακυμάνσεις στη σεξουαλική αυτοεκτίμηση και ανησυχία. Η χαμηλή ικανότητα αυτοελέγχου έχει επανειλημμένα τεκμηριωθεί ως παράγοντας αυξημένου κινδύνου για εγκληματικές και αποκλίνουσες πρακτικές (Tangney et al, 2004). Ο χαμηλός αυτοέλεγχος φαίνεται να συμβάλλει ουσιαστικά στη διάπραξη μη συναινετικής διανομής σεξουαλικών εικόνων, αυξάνοντας την πιθανότητα εκδύλωσης παρορμητικών, ριψοκίνδυνων και επιθετικών συμπεριφορών στο διαδίκτυο. Η εκτενής μελέτη των

Harder et al. (2019) σε δείγμα 61.289 νέων (12–25 ετών) κατέδειξε ότι οι πιθανότητες παραβατικότητας ήταν σχεδόν τρεις φορές υψηλότερες για τους άνδρες σε σύγκριση με τις γυναίκες, ενώ οι συμμετέχοντες με πολύ χαμηλό αυτοέλεγκο (-1) είχαν προβλεπόμενη πιθανότητα διάπραξης αδικήματος περίπου 10%, έναντι μόλις 2% για όσους διέθεταν πολύ υψηλό αυτοέλεγκο.

Περαιτέρω, η συναισθηματική ρύθμιση αναδεικνύεται ως κρίσιμος ψυχολογικός μηχανισμός στη διαμόρφωση της συμπεριφοράς των εφήβων, ιδίως σε ζητήματα που σχετίζονται με τη σεξουαλική έκφραση και τις διαπροσωπικές σχέσεις. Η μελέτη των Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez (2025) έδειξε ότι η **δυσκολία στη διαχείριση του θυμού** συσχετίζεται με υψηλότερα επίπεδα **μη συναινετικής διάδοσης σεξουαλικού περιεχομένου**, ιδιαίτερα μεταξύ αγοριών, γεγονός που ενδέχεται να αντικατοπτρίζει τις **πατριαρχικές νόρμες συναισθηματικής έκφρασης και επιθετικότητας**. Παράλληλα στην ίδια μελέτη, η **ηθική αποδέσμευση**, ο **σεξισμός** και οι **εξερευνητικές συμπεριφορές** βρέθηκαν επίσης να συνδέονται με υψηλότερα επίπεδα διάπραξης **μη συναινετικής διάδοσης σεξουαλικού περιεχομένου**, ενισχύοντας την άποψη ότι το φαινόμενο αυτό **δεν αποτελεί απλώς ανάρμοστη ή απερίσκεπτη πράξη**, αλλά **μια μορφή επιθετικότητας που εμπεριέχει παραβίαση εμπιστοσύνης και αξιοπρέπειας** (Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez, 2025).

Παράλληλα, η μελέτη των Brewer et al. (2020) ανέδειξε ότι η τάση για ανάληψη ρίσκου αποτελεί τον ισχυρότερο στατιστικά σημαντικό προγνωστικό παράγοντα εμπλοκής σε συμπεριφορές I.B.S.A. Συγκεκριμένα, για κάθε μονάδα αύξησης στην τάση ανάληψης ρίσκου, η πιθανότητα διάπραξης αυξάνεται σχεδόν κατά δέκα φορές (1001%), υπογραμμίζοντας την κεντρική σημασία της παρορμητικότητας και της αναζήτησης διέγερσης στη διαμόρφωση παραβατικών διαδικτυακών πρακτικών.

Τα αποτελέσματα της μελέτης των Klein & Cooper (2018) υπογραμμίζουν ότι η χαμηλή αυτοεκτίμηση αποτελεί σημαντικό ψυχολογικό παράγοντα κινδύνου για τη συμμετοχή σε αποκλίνουσες διαδικτυακές σεξουαλικές πρακτικές, όπως η μη συναινετική αποστολή προκλητικών ή γυμνών φωτογραφιών άλλων ατόμων. Συγκεκριμένα, η ανάλυση των αποτελεσμάτων έδειξε ότι για κάθε αύξηση κατά μία μονάδα στην κλίμακα αυτοεκτίμησης, η πιθανότητα εμπλοκής σε τέτοιες συμπεριφορές μειωνόταν κατά 9%.

Στην ελληνική έρευνα των Chasapis et al. (2025), η υψηλή σεξουαλική αυτοεκτίμηση φάνηκε να μειώνει την πιθανότητα εμπλοκής, ενώ η σεξουαλική ανησυχία να την αυξάνει. Η σεξουαλική αυτοαντίληψη λειτουργεί ως σημαντικός ψυχολογικός μεσολαβητής ανάμεσα στην αντιλαμβανόμενη γονική αγάπη και υποστήριξη και στις μη συναινετικές σεξουαλικές συμπεριφορές στο διαδίκτυο. Αντίθετα, η πίεση από συνομηλίκους είχε τόσο άμεση όσο και έμμεση επίδραση μέσω της σεξουαλικής αυτοαντίληψης, γεγονός που υπογραμμίζει ότι, παρότι η αυτοαντίληψη επηρεάζει τη συμπεριφορά, οι κοινωνικοί παράγοντες και κυρίως οι δυναμικές των συνομηλίκων, παραμένουν καθοριστικοί στη διαμόρφωση μη συναινετικών πρακτικών.

Στην ποιοτική μελέτη των Hunehall Berndtsson & Odenbring (2020) αναδεικνύεται η έλλειψη ενσυναίσθησης των ανήλικων δραστών σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας προς τα θύματα. Τα αγόρια που συμμετείχαν στη μελέτη δεν είχαν σκεφτεί πώς αισθάνεται ένα κορίτσι όταν οι προσωπικές του εικόνες διαμοιράζονται, ούτε είχαν συζητήσει με τους φίλους τους για το τι μπορεί να σκέφτεται ή να βιώνει το θύμα. Παρόμοια αποτελέσματα προκύπτουν και από τη μελέτη των Ricciardelli & Adorjan (2019), η οποία επιβεβαιώνει την απουσία ενσυναίσθησης των δραστών.

Ακόμη και όταν κάποια αγόρια εκδήλωναν στοιχειώδη συμπόνοια προς τα θύματα, δεν ήταν σε θέση να αντιληφθούν τις βαθύτερες ψυχολογικές ή τις μακροχρόνιες συνέπειες της διαδικτυακής κακοποιητικής συμπεριφοράς τους.

Ιδιαίτερη προσοχή έχει δοθεί και στα χαρακτηριστικά της Σκοτεινής Τετράδας¹ (ψυχοπάθεια, ναρκισσισμός, μακιαβελισμός και σαδισμός) της προσωπικότητας. Οι Sparks et al. (2023) διαπίστωσαν ότι οι νεαροί ενήλικες που είναι ταυτόχρονα θύτες και θύματα cyberflashing ή μη συναινετικής διανομής εικόνων εμφανίζουν υψηλότερα επίπεδα των χαρακτηριστικών της Σκοτεινής Τριάδας (ψυχοπάθεια, ναρκισσισμός, μακιαβελισμός). Ο ναρκισσισμός, ειδικότερα, συνδέεται με το cyberflashing είτε ως προσπάθεια ενίσχυσης της αυτοεκτίμησης είτε ως λανθασμένη υπόθεση συναίνεσης του παραλήπτη (Sparks et al., 2023). Παρόμοια, η Trendell (2019) ανέδειξε ότι όλα τα χαρακτηριστικά της Σκοτεινής τετράδας (ψυχοπάθεια, ναρκισσισμός, μακιαβελισμός και σαδισμός) σχετίζονται θετικά με το εξαναγκαστικό sexting, υποστηρίζοντας ότι οι μειωμένες ικανότητες ενσυναίσθησης και η τάση αντικειμενοποίησης των άλλων αποτελούν κοινούς μηχανισμούς που ενισχύουν τη διάπραξη της I.B.S.A.

3.13 Παρακινητικοί παράγοντες της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας (I.B.S.A.)

Η έρευνα σε εφήβους και νεαρούς ενήλικες δράστες δείχνει ότι η σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας (I.B.S.A.) συνδέεται κυρίως με κίνητρα επιδίωξης ψυχαγωγίας και κοινωνικής αναγνώρισης και εκτείνεται έως την επιβεβαίωση της αρρενωπότητας και την άσκηση επιρροής εντός της ομάδας των συνομηλίκων.

Η ποσοτική μελέτη της Hanson (2022) σε 1.532 φοιτητές στον Καναδά έδειξε ότι οι πιο συχνά αναφερόμενοι λόγοι για την κοινοποίηση σεξουαλικών εικόνων χωρίς συναίνεση ήταν η διασκέδαση («νόμιζα ότι ήταν διασκεδαστικό», 36,4%) και η προσδοκία κοινωνικής επιδοκιμασίας («νόμιζα ότι οι άλλοι θα ήθελαν να το δουν», 36,4%). Στη μελέτη των Walker et al. (2019) τα κίνητρα για τη μη συναινετική διανομή αποδίδονταν συχνά στη διασκέδαση/πλάκα.

Αντίστοιχα, οι Barrense-Dias et al. (2020), σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 7.142 νέων ενηλίκων ηλικίας 24–26 ετών στην Ελβετία, διαπίστωσαν ότι περισσότεροι από τους μισούς συμμετέχοντες που είχαν κοινοποιήσει κάποια εικόνα χωρίς συναίνεση ανέφεραν ως κίνητρο ότι το έκαναν «για πλάκα» ή «για αστείο». Οι συγγραφείς επισημαίνουν ότι η απάντηση αυτή μπορεί να λειτουργεί και ως στρατηγική υποβάθμισης της σοβαρότητας της πράξης, ωστόσο υποδηλώνει ότι πολλοί δράστες αντιλαμβάνονται τη διανομή εικόνων ως μορφή ψυχαγωγίας ή κοινωνικής συνεκτικότητας. Παράλληλα, η απάντηση «δεν συνειδητοποιούσα τι έκανα» αναφέρθηκε συχνότερα από όσους το έπραξαν μία μόνο φορά, υποδηλώνοντας χαμηλή αρχική επίγνωση των συνεπειών και πιθανό μεταγενέστερο ηθικό αναστοχασμό για την πράξη (Barrense-Dias et al., 2020).

Επιπλέον, ποιοτικές έρευνες αποκαλύπτουν βαθύτερες κοινωνικές διαστάσεις. Στη μελέτη των

1. Στη βιβλιογραφία της Σκοτεινής Τετράδας, μιλάμε για διαστάσεις προσωπικότητας (traits/dimensions) και όχι για διαταραχές. Οι όροι ναρκισσιστική διαταραχή, ψυχοπαθητική διαταραχή κ.λπ. χρησιμοποιούνται στο κλινικό πλαίσιο (DSM, ICD). Στην κοινωνική και εγκληματολογική έρευνα, ο όρος «διάσταση» είναι πιο σωστός, γιατί αναφέρεται σε χαρακτηριστικά που μπορούν να εκδηλωθούν σε ποικίλους βαθμούς στον γενικό πληθυσμό, όχι μόνο σε κλινικά περιστατικά (Sparks et al., 2023).

Naezer και van Oosterhout (2021) στην Ολλανδία, με 21 εφήβους και νέους ενήλικες, διαπιστώθηκε ότι τα αγόρια χρησιμοποιούν τη μη συναινετική διανομή εικόνων ως μέσο επιβεβαίωσης της αρρενωπότητας και της σεξουαλικής τους επιβεβαίωσης. Η συμπεριφορά αυτή ερμηνεύεται ως πρακτική «ηγεμονικής αρρενωπότητας», μέσω της οποίας οι νέοι άνδρες επιδιώκουν ετεροφυλοφιλική επιβεβαίωση, κοινωνικό κύρος και κυριαρχία εντός του ανδρικού φύλου. Αντίστοιχα πορίσματα προκύπτουν από έρευνες σε μαθητές λυκείου, όπου η μη συναινετική διανομή εικόνων συνδέεται με την επιτέλεση φύλου και τη διατήρηση της ανδρικής κοινωνικής ιεραρχίας (Ringrose & Regehr, 2023; Hunehall Berndtsson & Odenbring, 2020).

Στη μελέτη των Said και McNealey (2023) σε 812 νέους ηλικίας 18–22 ετών στις ΗΠΑ, οι δράστες ανέφεραν ότι συχνά έδειχναν σεξουαλικές εικόνες σε φίλους μέσω κινητού τηλεφώνου για λόγους κουτσομπολιού, χιούμορ ή εντυπωσιασμού. Παρότι η επίδειξη εικόνας θεωρείται λιγότερο σοβαρή από την αποστολή ή δημοσίευσή της, πρόκειται για μορφή I.B.S.A. με σημαντικές ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις στα θύματα, όπως ντροπή, αμηχανία, απώλεια ιδιωτικότητας και ψυχική επιβάρυνση (Said & McNealey, 2023).

Τα ευρήματα της μελέτης των Dodaj & Sesar (2024) υποστηρίζουν τη σημασία των κοινωνικών μηχανισμών μάθησης στη διάπραξη σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας. Οι συγγραφείς διαπίστωσαν ότι οι συμμετέχοντες που εμπλέκονταν σε καταναγκαστικό sexting θεωρούσαν τη συμπεριφορά αυτή ως θετική ή δικαιολογημένη και συχνά λάμβαναν ενίσχυση από συνομηλίκους, γεγονός που τους ενθάρρυνε να μιμηθούν αντίστοιχες πρακτικές.

Παρόμοια, η έρευνα των Klein & Cooper (2018) υπογραμμίζει τη σημαντική επίδραση των μηχανισμών κοινωνικής μάθησης και των ενισχύσεων από συνομηλίκους στη διάπραξη αποκλινουσών διαδικτυακών σεξουαλικών συμπεριφορών. Συγκεκριμένα, οι συμμετέχοντες που ταυτίζονταν περισσότερο με άτομα που είχαν εμπλακεί σε μη συναινετική αποστολή ή διανομή γυμνών φωτογραφιών παρουσίαζαν 211% υψηλότερη πιθανότητα να πράξουν το ίδιο. Παράλληλα, όταν η συμπεριφορά των άλλων ανταμειβόταν ή γινόταν κοινωνικά αποδεκτή, η πιθανότητα συμμετοχής αυξανόταν κατά 137%, ενώ η απλή παρατήρηση της πράξης αύξανε την πιθανότητα κατά 71% (μίμηση).

Τέλος, σύμφωνα με την έρευνα των Szyf et al. (2023) τα κίνητρα διάπραξης των δραστην deepfake nudes ποικίλουν από την πρόθεση ταπείνωσης, την εκδίκηση, τη διασκέδαση, την περιέργεια, την πλήξη και τον εντυπωσιασμό φίλων.

5. Συμπεράσματα

Η παρούσα ανασκόπηση επικεντρώθηκε στη σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας (I.B.S.A.) από ανήλικους και νεαρούς ενήλικες δράστες, διερευνώντας την επικράτηση της, τους επιβαρυντικούς παράγοντες που συνδέονται με τη διάπραξή της, καθώς και των παρακινητικών παραγόντων και κινήτρων των δραστην. Οι ανασκοπούμενες μελέτες καταδεικνύουν ότι το φαινόμενο δεν μπορεί να περιοριστεί σε μεμονωμένες περιπτώσεις ή σε αποκλειστικά διαδικτυακές συμπεριφορές, αλλά αποτελεί μια πολυδιάστατη μορφή έμφυλης βίας, η οποία ενσωματώνει κοινωνικές, ψυχολογικές και τεχνολογικές διαστάσεις (Henry & Powell, 2016; Ringrose & Regehr, 2023; Thorn et al., 2025).

Οι περισσότερες μελέτες υποδεικνύουν ότι η I.B.S.A. εμφανίζει σημαντική επικράτηση μεταξύ των νεαρών πληθυσμών, με ποσοστά που διαφοροποιούνται ανάλογα με τον τύπο της μελέτης

και το είδος της I.B.S.A. που μελετάται. Παράλληλα, η επικράτηση φαίνεται να διαφοροποιείται ανά φύλο, με τους άνδρες να εμφανίζονται πιο συχνά ως δράστες και τις γυναίκες συχνότερα ως θύματα (Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez, 2025; Kopecký & Voráč, 2025). Η ηλικία φαίνεται να επηρεάζει την εμπλοκή σε φαινόμενα I.B.S.A., με μεγαλύτερους εφήβους και νέους ενήλικες να εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά συμμετοχής σε τέτοιες συμπεριφορές. Η αύξηση αυτή μπορεί να σχετίζεται με την εντονότερη διαδικτυακή δραστηριότητα και την αναζήτηση κοινωνικής αναγνώρισης στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες (Gámez-Guadix et al., 2022; Kernsmith et al., 2018; Szyf et al., 2023).

Οι παράγοντες επικινδυνότητας που αναδείχθηκαν περιλαμβάνουν δυσκολία αυτορρύθμισης (Brewer et al., 2020; Durán-Guerrero & Sánchez-Jiménez, 2025; Harder et al., 2019), στοιχεία της Σκοτεινής Τετράδας προσωπικότητας (Sparks et al., 2023; Trendell, 2019), μειωμένη ενσυναίσθηση (Hunehäll Berndtsson & Odenbring, 2020; Ricciardelli & Adorjan, 2019), αυξημένη έκθεση σε πορνογραφικό περιεχόμενο (Maas et al., 2021; van Oosten & Vandenbosch, 2020), καθώς και κοινωνικές αντιλήψεις που αναπαράγουν σεξισμό και ενοχοποίηση του θύματος (Μπράβη, 2024; Naezer & van Oosterhout, 2021; Ringrose & Regehr, 2023).

Η επηροή των συνομηλίκων και η ύπαρξη διαδικτυακών κοινοτήτων που κανονικοποιούν ή ενθαρρύνουν τέτοιες συμπεριφορές δημιουργούν ένα πλαίσιο υποστήριξης συνομηλίκων για τους δράστες, όπου η σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας νομιμοποιείται ως πράξη επιβεβαίωσης ή κοινωνικής επιβράβευσης (Chasapis et al., 2025; Dodaj & Sesar, 2024; Klein & Cooper, 2018; Maas et al., 2021). Όσον αφορά τα κίνητρα, εντοπίστηκαν κυρίως η αναζήτηση κοινωνικής αποδοχής, η ψυχαγωγία, ο εντυπωσιασμός των συνομηλίκων και η επιβεβαίωση της αρρενωπότητας (Barrense-Dias et al., 2020; Naezer & van Oosterhout, 2021; Szyf et al., 2023), ενώ σε ελάχιστες περιπτώσεις εκδηλώνονται και εκδικητικά ή ταπεινωτικά κίνητρα.

Συνολικά, τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι η I.B.S.A. δεν αποτελεί μεμονωμένο φαινόμενο, αλλά πολυδιάστατη μορφή έμφυλης βίας, κοινωνικά διδαγμένη και ενισχυόμενη από μηχανισμούς κοινωνικής μάθησης, επιβράβευσης συνομηλίκων και αναπαραγωγής έμφυλων στερεοτύπων.

Σε επίπεδο Κοινωνικής Πολιτικής, τα ευρήματα υπογραμμίζουν την ανάγκη διαμόρφωσης ενός εθνικού πλαισίου προστασίας που θα υπερβαίνει την απλή καταστολή. Απαραίτητη θεωρείται η ανάπτυξη οριζόντιων πολιτικών που θα ενσωματώνουν την ψηφιακή παιδεία και τη σεξουαλική αγωγή στον επίσημο εκπαιδευτικό σχεδιασμό, με έμφαση στην αποδόμηση των έμφυλων ιεραρχιών που τροφοδοτούν την παραβατική συμπεριφορά. Οι πολιτικές προστασίας του παιδιού οφείλουν να παρέχουν στήριξη τόσο στα θύματα όσο και στους δράστες, μέσω προληπτικών παρεμβάσεων και έγκαιρης ψυχοκοινωνικής στήριξης (Ringrose & Regehr, 2023).

Στο πεδίο της εφαρμοσμένης Κοινωνικής Εργασίας, τα ευρήματα της παρούσας ανασκόπησης υπογραμμίζουν τον κομβικό ρόλο του κοινωνικού λειτουργού εντός της σχολικής κοινότητας, ο οποίος καλείται να λειτουργήσει ως συντονιστής ολιστικών παρεμβάσεων που υπερβαίνουν την απλή ενημέρωση. Ο επαγγελματίας αναλαμβάνει τον κρίσιμο ρόλο της διασύνδεσης μεταξύ σχολείου, οικογένειας και υπηρεσιών προστασίας, εφαρμόζοντας εξειδικευμένα πρωτόκολλα για τον έγκαιρο εντοπισμό και τη διαχείριση περιστατικών I.B.S.A. (Κανδυλάκη, 2015). Μέσα από τη συστηματική επιμόρφωση εκπαιδευτικών και γονέων, ο κοινωνικός λειτουργός στοχεύει στην αποδόμηση των έμφυλων στερεοτύπων και στην ενεργή αμφισβήτηση της κουλτούρας της ενοχοποίησης του θύματος (victim blaming), ενσωματώνοντας στις δράσεις του τις έννοιες της συναίνε-

σης και του αμοιβαίου σεβασμού (Ringrose & Regehr, 2023). Η παρέμβασή του δεν περιορίζεται στην κρίση, αλλά επεκτείνεται στην καλλιέργεια ενσυναίσθησης και στην ηθική ευαισθητοποίηση των μαθητών, επιδιώκοντας την ανάσχεση του σεξισμού και την απόλυτη απόρριψη κάθε μορφής ψηφιακής βίας στο σχολικό περιβάλλον (Henry et al., 2020).

Πέραν όμως του σχολικού πλαισίου, ιδιαίτερη βαρύτητα αποκτά ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στο πεδίο της Δικαιοσύνης Ανήλικων. Στις περιπτώσεις όπου ανήλικοι ή νεαροί ενήλικες έχουν κριθεί «ένοχοι» για παραβιάσεις I.B.S.A., η παρέμβαση οφείλει να υπερβαίνει τη λογική του στιγματισμού ή της αμιγούς τιμωρίας, εστιάζοντας στην αποκαταστατική αντιμετώπιση της παραβατικότητας. Η προσέγγιση αυτή περιλαμβάνει την εφαρμογή αναμορφωτικών μέτρων που στοχεύουν στην καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, ώστε ο δράστης να αντιληφθεί πλήρως το μέγεθος της βλάβης που υπέστη το θύμα, καθώς και στην ανάληψη προσωπικής ευθύνης και την αποδόμηση των παρακινητικών παραγόντων, όπως η αναζήτηση κοινωνικού κύρους μέσω της κακοποίησης. Η κοινωνική εργασία, αξιοποιώντας τις αρχές της αποκαταστατικής δικαιοσύνης, καλείται να μετατρέψει την εμπειρία της εμπλοκής με τον νόμο σε μια ουσιαστική ευκαιρία ηθικού αναστοχασμού και ομαλής κοινωνικής επανένταξης του νέου (Μαλλούχου, 2023).

Παρά την αυξανόμενη διεθνή βιβλιογραφία, η παρούσα ανασκόπηση αναδεικνύει σημαντικά ερευνητικά κενά. Παρατηρείται περιορισμένη εμπειρική τεκμηρίωση σχετικά με την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων πρόληψης και αντιμετώπισης της σεξουαλικής κακοποίησης μέσω εικόνας σε διαφορετικές ηλικιακές ομάδες, ιδίως μεταξύ ανήλικων και νεαρών ενηλίκων. Επιπλέον, καταγράφεται έλλειψη συγκριτικών μελετών που να εξετάζουν πολιτισμικές και νομικές διαφοροποιήσεις, γεγονός που περιορίζει την κατανόηση του ρόλου των θεσμικών πλαισίων και των τεχνολογικών πλατφορμών στην πρόληψη και αντιμετώπιση της I.B.S.A.. Η χαρτογράφηση αυτών των ελλείψεων υπογραμμίζει την ανάγκη για μελλοντική έρευνα που να εστιάζει σε διαθεματικές και ηλικιακά στοχευμένες προσεγγίσεις, οι οποίες θα ενισχύσουν τόσο την κατανόηση των ψυχοκοινωνικών μηχανισμών όσο και την ανάπτυξη αποτελεσματικών στρατηγικών πρόληψης και παρέμβασης.

Βιβλιογραφία

Ξενόγλωσση

- Alonso-Ruido, P., Rodríguez-Castro, Y., Lameiras-Fernández, M., & Martínez-Román, R. (2018). Sexting through the Spanish adolescent discourse. *Saúde E Sociedade, 27*(2), 398–409. <https://doi.org/10.1590/s0104-12902018171835>
- Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: Towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology, 8*(1), 19–32. <https://doi.org/10.1080/136455703200011961>
- Barrense-Dias, Y., Akre, C., Auderset, D., Leeners, B., Morselli, D., & Surí, J.-C. (2020). Non-consensual sexting: Characteristics and motives of youths who share received intimate content without consent. *Sexual Health, 17*(3), 270–278. <https://doi.org/10.1071/SH19201>
- Boonmann, C., Grudzinskas, A., & Aebi, M. (2014). Juveniles, the Internet and Sexual Offending. In F. Saleh, A. Grudzinskas & A. Judge (Eds.), *Adolescent Sexual Behavior in the Digital*

- Age: *Considerations for Clinicians, Legal Professionals and Educators* (pp. 161–179). Oxford University Press.
- Brewer, R. T., Sayer, M., & Lango, C. (2020). *Identifying risk factors associated with adolescent cyber-deviance in Australia: Implications for policy and practice*. University of Adelaide.
- Call, C. (2021). Perceptions of image-based sexual abuse among the American public. *Criminology, Criminal Justice, Law & Society*, 22(3), 30-43. <https://doi.org/10.54555/ccjls.3769.30145>
- Chasapis, D., Touloupis, T., Sofos, A., Tsibidaki, A., & Lipourli, E. (2025). Non-consensual sexting among adolescents: Role of parents, peers, and sexual self-concept. In T. Touloupis, A. Sofos, & A. Vasiou (Eds.), *Students' online risk behaviors: Psychoeducational predictors, outcomes, and prevention* (pp. 87–104). IGI Global Scientific Publishing.
- Clancy, E. M., Klettke, B., Hallford, D. J., Crossman, A. M., Maas, M. K., & Toumbourou, J. W. (2020). Sharing is not always caring: Understanding motivations and behavioural associations with sext dissemination. *Computers in Human Behavior*, 112, 106460. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106460>
- Crofts, T., Lee, M., McGovern, A., & Milivojevic, S. (2015). *Sexting and young people*. Palgrave Macmillan.
- Dodaj, A., & Sesar, K. (2024). Sexting coercion within romantic context: A test of Akers' social learning theory. *Journal of Sexual Aggression*, 30(2), 197–210. <https://doi.org/10.1080/13552600.2023.2182377>
- Durán-Guerrero, E., & Sánchez-Jiménez, V. (2025). Perpetration of non-consensual sharing of sexual content among adolescents: Socio-moral and emotional competencies, gender-based attitudes, and sexual behavior correlates. *Current Psychology*, 44, 3690–3703. <https://doi.org/10.1007/s12144-024-07241-5>
- Dymock, A., & van der Westhuizen, C. (2019). A dish served cold: Targeting revenge in revenge pornography. *Legal Studies*, 39(3), 361–377. <https://doi.org/10.1017/lst.2018.27>
- Fido, D., & Harper, C. A. (2020). *Non-consensual image-based sexual offending: Bridging legal and psychological perspectives*. Springer Nature. <https://doi.org/10.1007/978-3-030-59284-4>
- Franks, M. A. (2016). *Drafting an effective “revenge porn” law: A guide for legislators*. Cyber Civil Rights Initiative.
- Gamez-Guadiz, M., Mateos-Pérez, E., Wachs, S., Wright, M., Martínez, J., & Incera, D. (2022). Assessing image-based sexual abuse: Measurement, prevalence, and temporal stability of sextortion and nonconsensual sexting (“revenge porn”) among adolescents. *Journal of Adolescence*, 94(5), 789–799. <https://doi.org/10.1002/jad.12064>
- Garrard, J. (2017). *Health Sciences Literature Review Made Easy: The Matrix Method* (5th ed.). Jones & Bartlett Learning.
- Hall, M., Hearn, J., & Lewis, R. (2023). Image-Based Sexual Abuse: Online Gender-Sexual Violations. *Encyclopedia*, 3, 327–339. <https://doi.org/10.3390/encyclopedia3010020>
- Hanson, S. (2022). “Weaponised sexuality” to the normalisation of sexual violence: Rape culture and the non-consensual distribution of intimate imagery (NCDII) [Master’s dissertation, University of Winnipeg].
- Harper, C. A., Smith, L., Leach, J., Daruwala, N. A., & Fido, D. (2023). Development and

- validation of the beliefs about revenge pornography questionnaire. *Sexual Abuse*, 35(6), 748–783. <https://doi.org/10.1177/10790632221082663>
- Henry, N., Flynn, A., & Powell, A. (2020). Technology-facilitated domestic and sexual violence: A review. *Violence Against Women*, 26(15-16), 1828–1854. <https://doi.org/10.1177/1077801219875821>
- Henry, N., & Powell, A. (2016). Sexual violence in the digital age: The scope and limits of criminal law. *Social & Legal Studies*, 25(4), 397–418. <https://doi.org/10.1177/0964663915624273>
- Hunehäll Berndtsson, K., & Odenbring, Y. (2020). ‘They don’t even think about what the girl might think about it’: students’ views on sexting, gender inequalities and power relations in school. *Journal of Gender Studies*, 30(1), 91–101. <https://doi.org/10.1080/09589236.2020.1825217>
- Kernsmith, P. D., Victor, B. G., & Smith-Darden, J. P. (2018). Online, offline, and over the line: Coercive sexting among adolescent dating partners. *Youth & Society*, 50(7), 891–904. <https://doi.org/10.1177/0044118X18764040>
- Klein, J. L., & Cooper, D. T. (2019). Deviant cyber-sexual activities in young adults: Exploring prevalence and predictions using in-person sexual activities and social learning theory. *Archives of Sexual Behavior*, 48(2), 619–630. <https://doi.org/10.1007/s10508-018-1251-2>
- Kopecký, K., & Voráč, D. (2025). The phenomenon of deep nudes—a new threat to children and adults. *AI & Society*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1007/s00146-025-02425-4>
- Levac, D., Colquhoun, H., & O’Brien, K. K. (2010). Scoping studies: Advancing the methodology. *Implementation Science*, 5(1), 1–9. <https://doi.org/10.1186/1748-5908-5-69>
- Lewis, R., & Anitha, S. (2023). Upskirting: A systematic literature review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 24(3), 2003–2018. <https://doi.org/10.1177/15248380221082091>
- Magaldi, J. A., Sales, J. S., & Paul, J. (2020). Revenge porn: The name doesn’t do nonconsensual pornography justice and the remedies don’t offer the victims enough justice. *Oregon Law Review*, 98(1), 57–110.
- Marcotte, A. S., Gesselman, A. N., Fisher, H. E., & Garcia, J. R. (2020). Women’s and men’s reactions to receiving unsolicited genital images from men. *The Journal of Sex Research*, 58(3), 512–521. <https://doi.org/10.1080/00224499.2020.1779171>
- McGlynn, C., & Johnson, K. (2020). Criminalising cyberflashing: Options for law reform. *The Journal of Criminal Law*, 85(3), 171–188. <https://doi.org/10.1177/0022018320972306>
- McGlynn, C., Rackley, E., & Houghton, R. (2017). Beyond “Revenge Porn”: The continuum of image-based sexual abuse. *Feminist Legal Studies*, 25(1), 25–46. <https://doi.org/10.1007/s10691-017-9343-2>
- Mooney, R., & Batko, W. (2025). Right-wing authoritarianism, empathy, and judgements of non-consensual distribution of intimate image (NCDII) victims. *The Journal of Concurrent Disorders*, 12–32. https://cdspress.ca/wp-content/uploads/2025/09/Robyn-Mooney-Proof_FINAL.pdf
- Naezer, M., & van Oosterhout, L. (2020). Only sluts love sexting: youth, sexual norms and non-consensual sharing of digital sexual images. *Journal of Gender Studies*, 30(1), 79–90. <https://doi.org/10.1080/09589236.2020.1799767>
- O’Malley, R. L., & Holt, K. M. (2022). Cyber sextortion: An exploratory analysis of different perpetrators engaging in a similar crime. *Journal of Interpersonal Violence*, 37(1–2), 258–283. <https://doi.org/10.1177/0886260520909186>

- Patchin, J. W., & Hinduja, S. (2020). Sextortion among adolescents: Results from a national survey of U.S. youth. *Sexual Abuse*, 32(1), 30–54. <https://doi.org/10.1177/1079063218800469>
- Patrick, K., Heywood, W., Pitts, M. K., & Mitchell, A. (2015). Demographic and behavioural correlates of six sexting behaviours among Australian secondary school students. *Sexual Health*, 12(6), 480–487. <https://doi.org/10.1071/SH15004>
- Peterson, J., Pearce, P. F., Ferguson, L. A., & Langford, C. A. (2017). Understanding scoping reviews: Definition, purpose, and process. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, 29(1), 12–16. <https://doi.org/10.1002/23276924.1238>
- Pina, A., Bell, A., Griffin, K., & Vasquez, E. (2021). Image based sexual abuse proclivity and victim blaming: The role of dark personality traits and moral disengagement. *Oñati Socio-Legal Series*, 11(5), 1179–1197. <https://doi.org/10.35295/osls.iisl/0000-0000-0000-1213>
- Powell, A., Henry, N., Flynn, A., & Scott, A. J. (2019). Image based sexual abuse: The extent, nature, and predictors of perpetration in a community sample of Australian residents. *Computers in Human Behavior*, 92, 393–402. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.11.009>
- Ray, A., & Henry, N. (2024). Sextortion: A scoping review. *Trauma, Violence, & Abuse*, 26(1), 138–155. <https://doi.org/10.1177/15248380241277271>
- Ricciardelli, R., & Adorjan, M. (2019). ‘If a girl’s photo gets sent around, that’s a way bigger deal than if a guy’s photo gets sent around’: Gender, sexting, and the teenage years. *Journal of Gender Studies*, 28(5), 563–577. <https://doi.org/10.1080/09589236.2018.1560245>
- Rigotti, C., & McGlynn, C. (2022). Towards an EU criminal law on violence against women: The ambitions and limitations of the Commission’s proposal to criminalise image-based sexual abuse. *New Journal of European Criminal Law*, 13(4), 452–477. <https://doi.org/10.1177/20322844221140713>
- Ringrose, J., & Regehr, K. (2023). Recognizing and addressing how gender shapes young people’s experiences of image-based sexual harassment and abuse in educational settings. *Journal of Social Issues*, 79(4), 1251–1281. <https://doi.org/10.1111/josi.12575>
- Rofer, J. (2016). Nonconsensual pornography: An old crime updates its software. *Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal*, 27(4), 936–999. <https://ir.lawnet.fordham.edu/iplj/vol27/iss4/5>
- Rousay, V. (2023). *Sexual deepfakes and image-based sexual abuse: Victim-survivor experiences and embodied harms* [Master’s thesis, Harvard University].
- Said, I., & McNealey, R. L. (2023). Nonconsensual distribution of intimate images: Exploring the role of legal attitudes in victimization and perpetration. *Journal of Interpersonal Violence*, 38(7–8), 5430–5451. <https://doi.org/10.1177/08862605221122834>
- Scott, A. J., & Gavin, J. (2018). Revenge pornography: The influence of perpetrator-victim sex, observer sex and observer sexting experience on perceptions of seriousness and responsibility. *Journal of Criminal Psychology*, 8(2), 162–172. <https://doi.org/10.1108/JCP-05-2017-0024>
- Sparks, B., Stephens, S., & Trendell, S. (2023). Image-based sexual abuse: Victim-perpetrator overlap and risk-related correlates of coerced sexting, non-consensual dissemination of intimate images, and cyberflashing. *Computers in Human Behavior*, 148, 107879. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2023.107879>
- Szyf, N. D., Gilen, A., & Giacometti, M. (2023). *Deep nudes among young people in Belgium*.

Institute for the Equality of Women and Men. https://igvm-iefh.belgium.be/sites/default/files/deepnudes_among_young_people_in_belgium.pdf

- Tangney, J. P., Baumeister, R. F., & Boone, A. L. (2004). High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success. *Journal of Personality*, 72(2), 271–324. <https://doi.org/10.1111/j.0022-3506.2004.00263.x>
- Thorn. (2025). *Deepfake nudes & young people: Navigating a new frontier in technology-facilitated nonconsensual sexual abuse and exploitation*. ThornResearch. https://info.thorn.org/hubfs/Research/Thorn_DeepfakeNudes&YoungPeople_Mar2025.pdf
- Trendell, S. G. (2019). “Send nudes?”: Risk factors for the perpetration of inappropriate intimate image-based behaviours and impacts on victim mental health [Master’s thesis, Saint Mary’s University].
- Tricco, A. C., Lillie, E., Zarin, W., O’Brien, K. K., Colquhoun, H., Levac, D., ... & Straus, S. E. (2018). PRISMA extension for scoping reviews (PRISMA-ScR): Checklist and explanation. *Annals of Internal Medicine*, 169(7), 467–473. <https://doi.org/10.7326/M18-0850>
- Van Oosten, J. M. F., & Vandenbosch, L. (2020). Predicting the willingness to engage in non-consensual forwarding of sexts: The role of pornography and instrumental notions of sex. *Archives of Sexual Behavior*, 49(4), 1121–1132. <https://doi.org/10.1007/s10508-019-01580-2>
- Van Ouytsel, J., Walrave, M., De Marez, L., Vanhaelewyn, B., & Ponnet, K. (2021). Sexting, pressured sexting and image-based sexual abuse among a weighted-sample of heterosexual and LGB youth. *Computers in Human Behavior*, 117, 106630. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2020.106630>
- Walker, K., Sleath, E., Hatcher, R. M., Hine, B., & Crookes, R. L. (2019). Nonconsensual sharing of private sexually explicit media among university students. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(17–18). <https://doi.org/10.1177/0886260519853414>
- Winkelman, S. B., Smith, K. V., Brinkley, J., & Knox, D. (2014). Sexting on the college campus. *The Electronic Journal of Human Sexuality*, 17 (3), 1-14. https://www.researchgate.net/publication/260868306_Sexting_on_the_College_Campus
- Yar, M., & Drew, J. (2020). Image based abuse, non consensual pornography, revenge porn: A study of criminalization and crime prevention in Australia and England & Wales. *International Journal of Cyber Criminology*, 13(2), 578–594. <https://doi.org/10.5281/zenodo.3709306>

Ελληνόγλωσσον

- Κανδυλάκη, Α. (2015). Αντικαταπιεστικές προσεγγίσεις και ανθρώπινα δικαιώματα στην κοινωνική εργασία στο σχολείο. Στο Θ. Καλλινικάκη, Ζ. Κασσέρη & Μ. Αποστολοπούλου (Επιμ.), *Κοινωνική εργασία στην εκπαίδευση: Στα θρανία των ετεροσπίτων* (σ.317–346). Τόπος.
- Μαλλούχου, Α. (2023). Η συνδιαλλαγή ανήλικου δράστη-θύματος στην ποινική δικαιοσύνη ανηλίκων. *Αντιγόνη: Το ερώτημα*, 2(4), 50–88.
- Μπράνη, Α. (2024). Σεξουαλική κακοποίηση μέσω εικόνας ως μορφή έμφυλης βίας στο διαδίκτυο. Ανάδυση στοιχείων σεξισμού και ενοχοποίησης θύματος στον αφηγηματικό λόγο των ανήλικων δραστών. *Κοινωνική Εργασία*, 34(2), 77–94. <https://doi.org/10.12681/socialwork-rss.37424>
- Νόμος 5090/2024, άρθρο 28, Παρεμβάσεις στον Ποινικό Κώδικα και τον Κώδικα Ποινικής Δικονομίας για την επιτάχυνση και την ποιοτική αναβάθμιση της ποινικής δίκης (ΦΕΚ 30/τ. Α’/23-02-2024).